

ת"פ 46262/10/12 - מדינת ישראל נגד נאסר סעד, זאהי מסעוד

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 46262-10-12 מדינת ישראל נ' סעד ואח'

בפני כבוד השופט בן ציון גרינברגר

מדינת ישראל המאשימה

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד

הנאשמים

1. נאסר סעד

ע"י ב"כ עו"ד מונעם תאבת

2. זאהי מסעוד

ע"י ב"כ עו"ד וסים דכוור

גזר דין

1. שני הנאשמים הורשעו ביום 19.1.17, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום כדלהלן:

הנאשם 1 - קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); **לקיחת שוחד**, עבירה לפי סעיף 290 לחוק - 6 עבירות; **מרמה והפרת אמונים**, עבירה לפי סעיף 284 לחוק - 6 עבירות; **קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות**, עבירה לפי סעיף 415 לחוק; **ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות**, עבירה לפי סעיף 415 סיפא + סעיף 25 לחוק - 5 עבירות.

הנאשם 2 - קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); **לקיחת שוחד**, עבירה לפי סעיף 290 לחוק - 6 עבירות; **קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות**, עבירה לפי סעיף 415 לחוק; **ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות**, עבירה לפי סעיף 415 סיפא + סעיף 25 לחוק - 5 עבירות; **התחזות כעובד ציבור**, עבירה לפי סעיף 283(3) לחוק - 3 עבירות; **התחזות כעורך דין**, עבירה לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 - 2 עבירות.

עובדות כתב האישום

2. בתמצית, וכמפורט בהכרעת הדין, הנאשם 1 עבד כחוקר במחלקת תושבות במוסד לביטוח לאומי (להלן: מל"ל), ובמסגרת תפקידו נדרש לבצע ביקורי פתע בבתי תובעים ולבדוק האם הם מתגוררים בתוך תחום ירושלים ומכאן יהיו זכאים להכרת המל"ל. כמפורט באישום הראשון, הנאשם 1 קשר קשר עם נאשם 2 במטרה לקבל כסף במרמה ולבקש שוחד כספי מהתובעים אשר היו בטיפולו של נאשם 1. נאשם 1 הציג בפניהם מצג שווא כאילו נאשם 2 הינו מומחה לביטוח לאומי שסייע להם לקבל הכרה ממל"ל, והאחרון יצר עימם קשר ופעל כדי לשכנעם לשלם לו תמורת סיועו, מבלי שהייתה לו כל אפשרות אמיתית להשפיע על הטיפול בהם. על בסיס האמור הואשמו הנאשמים במספר עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לקיחת שוחד ועבירות מרמה, כמפורט בסעיף 1 לעיל. הנאשם 2, שאינו עובד מדינה, לא הואשם במרמה והפרת אמונים; ברם כאמור לעיל, הוא הורשע במספר עבירות של התחזות כעובד ציבור ובמספר עבירות של התחזות כעורך דין.

3. באישום השני הואשם הנאשם 1 במרמה והפרת אמונים ובסיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לאחר שסייע לחברו איהאב סלאח (אשר עניינו התנהל בבית משפט השלום בירושלים בת"פ 48111-04-13) לקבל במרמה את הסכמתה של אחת התובעות, גרושה ואם לשלושה ילדים, לקיים עמו יחסי מין תוך ניצול מצוקתה ויצירת מצג כאילו איהאב יפתור את בעיותיה במל"ל.

ביום 28.1.15 הגישו הצדדים הודעה בדבר הסדר טיעון חלקי בעניינו של נאשם 1, לפיו חזר בו נאשם 1 מכפירתו בעובדות אישום השני, והודה בעובדות האמורות, כפי שמפורט בכתב האישום המתוקן בשנית. בהתאם, ניתנה בו ביום הכרעת דין בה הורשע הנאשם בהתאם להסדר טיעון האמור, בעבירות דלהלן: **מרמה והפרת אמונים** - עבירה לפי סעיף 284 לחוק, **וסיוע בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות**, עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק בצירוף סעיף 31 לחוק; בעוד שזוכה מן העבירות שיוחסו לו באישום השלישי (לקיחת שוחד - עבירה לפי סעיף 290 לחוק; מרמה והפרת אמונים - עבירה לפי סעיף 284 לחוק; ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק).

4. כמפורט בהכרעת הדין, ביום 23.11.15 בסמוך לפני תום הליך ההוכחות ביקש נאשם 1 לחזור בו מהודאתו האמורה בעובדות האישום השני. לאחר דיון וקבלת תגובות באי כוח הצדדים, דחיתי את בקשתו בהחלטתי מיום 1.2.16.

5. יצוין, כי ביום 29.1.15 ביקשה ב"כ המאשימה שלא להרשיע את הנאשמים בעבירות שיוחסו להם לגבי שלושה מן התובעים אשר צורפו כעדי תביעה לכתב האישום (התובעים 9, 11 ו-13), כיון שאלו לא אותו ועל כן לא נשמעה עדותם. בהתאם, זיכיתי את הנאשמים מן המיוחס להם בכתב האישום בענייניהם של התובעים הללו. כן ביקשה ב"כ המאשימה לבטל את האישום בנוגע לתובע 4, אימאן כופראני, אשר אומנם העיד בבית המשפט, ברם לסברת ב"כ המאשימה העיד עדות מבולבלת ולא ניתן להסיק ממנה את המיוחס לנאשמים בעניינו. אי לכך זיכיתי את הנאשמים מן העבירות המיוחסות להם בגין תובע 4. לאור האמור, נשאר תשעה תובעים.

6. בסופו של יום הורשעו הנאשמים במספר עבירות כמפורט בסעיף 1 לעיל בנוגע לששה מתוך תשעת התובעים, בעוד שזוכו (בנוסף לזיכויים בנוגע לארבעה התובעים המפורטים בסעיף 5 לעיל), מחמת הספק, מן העבירות המיוחסות להם בנוגע לשלושה מן התובעים (התובעים 1, 6 ו-8) כדלהלן: לקיחת שוחד - 3 עבירות; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - 2 עבירות; מרמה והפרת אמונים - 3 עבירות, לגבי נאשם 1; ועבירה נוספת ממנה זוכה נאשם 2 בלבד (התחזות כעובד ציבור), אליה אחזור במסגרת גזר דינו של הנאשם 2.

ראיות לעונש

7. לבקשת הנאשמים הוזמנו תסקירים מאת שירות המבחן. התסקיר בעניינו של נאשם 1 הוגש ביום 30.3.17. מן התסקיר עולה כי הנאשם 1 הינו בן 42, נשוי ואב לשלושה ילדים בגילאים 8 עד 15, אשר לומדים במסגרת החינוכית בכפר מגוריהם בית ג'אן. הנאשם 1 הינו בעל השכלה תיכונית, לאחר סיום התיכון התגייס בשנת 1993 לשירות צבאי ובהמשך שירת בתנאי קבע עד לשנת 2004. בין השנים 2004 - 2011 (ועד למעורבותו בעבירות נשואות ההליך שלפנינו) עבד הנאשם במחלקת התושבות במוסד לביטוח לאומי, ומאז 2011 הנאשם מושעה מתפקידו וזכאי לשכר חודשי בסיסי בלבד, וכתוצאה, מצבו הכלכלי קשה.

8. לדברי הנאשם, לאף אחד מבני המשפחה אין מעורבות בפלילים. רוב אחיו שירתו בצה"ל ובשב"ס

ומנהלים חיים נורמטיביים. לנאשם עצמו אין הרשעות קודמות בפלילים. לדברי קצינת המבחן, הנאשם קיבל אחריות להתנהגותו בעבירות בהן הורשע, גילה חרטה וצער אותנטיים וכן תחושות של אכזבה ובושה עמוקה מהתנהגותו; ולהערכת קצינת המבחן, ההליכים המשמעותיים שהתנהלו נגדו, כולל השעייתו מהעבודה, יחד עם ההליך המשפטי המתנהל נגדו עתה, מהווים עבור הנאשם גורם בעל ערך הרתעתי רב. מכאן, סבורה קצינת המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות על ידו הינו נמוך.

9. יחד עם זאת, התרשמה קצינת המבחן מאדם בעל הערכה עצמית נמוכה, בעל נטייה להרס עצמי, בתחום יחסיו האישיים ניכר קושי ביצירת אמון עם הזולת. הוא מתקשה לתת הסבר להתנהגותו באירועים הנדונים וניכרת הצפה רגשית בעיקר סביב חששו מתוצאות ההליך המשפטי הנוכחי.

10. על בסיס כל האמור מסכמת קצינת המבחן בהמלצתה את הדברים דלהלן: **"לאור האמור, נוכח העבירות בהן הורשע, ומבלי להתעלם מהקשיים הרגשיים והמשפחתיים אשר נסר תיאר בפנינו, בעיקר נוכח הפגיעה במצב הכלכלי של משפחתו, כמו גם הקושי והבושה העמוקה עבורו ועבור משפחתו מפני תוצאות ההליך המשפטי והחשש מכניסתו לכלא, אין אנו באים בהמלצה לחלופה עונשית בקהילה."**

11. בנוסף לתסקיר האמור הגיש ב"כ הנאשם טופס גיליון הערכה לקידום בדרגה במוסד לביטוח לאומי המלצות מהצבא, גזר הדין בעניינו של איהאב סלאח (הרלבנטי לאישום השני), אישור מבנק יהב בעניין מצבו הכלכלי של הנאשם ומכתבי המלצה משייח' מואפק טריף והשר איוב קרא.

12. גם בעניינו של הנאשם 2 הוגש תסקיר, ממנו עולה כי הנאשם הינו בן 42, נשוי ואב לארבעה ילדים בגילאים 8 - 17, מתגורר בבית פרטי בקומה מתחת לבית אמו יחד עם משפחתו. לאחר סיום לימודיו בתיכון התגייס לשרות צבאי והשתחרר בתום השרות עם המלצה טובה. לנאשם אין עבר פלילי, עבד בעיקר בתחום האבטחה עד להסתבכותו בפלילים בתיק הנוכחי, כעת מנסה להתפרנס מעבודות מזדמנות בתחום השיפוצים. בתסקיר נקבע כי הסיכון להישנות עבירות פליליות נמוך, זאת לאחר שלא נפתחו נגדו תיקים פליליים כלשהם מאז ביצוע העבירות בשנת 2010; ברם יחד עם זאת, מדובר באדם "בעל כוחות אגו והערכה עצמית נמוכים" ומצבו זה תרם "לחיפוש פתרונות מהירים ואימפולסיביים להעצמת מעמדו התעסוקתי". אי לכך, לא בא השרות בהמלצה בעניינו.

טענות הצדדים

טענות ב"כ המאשימה

13. ראשית ציינה ב"כ המאשימה בדבריה כי על אף שמבחינה עקרונית ניתן היה לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחת מן העבירות בהן הורשעו הנאשמים בנוגע לעניינם של כל אחד מששת תובעי המל"ל לגבם הורשעו, בחרה ב"כ המשיבה "מטעמים פרקטיים" ועל אף שיש בכך משום מתן הנחה בענישה הכוללת, לטעון למתחם כולל אחד לגבי מכלול העבירות שבאישום הראשון.

14. לגופו של ענין טענה ב"כ המאשימה כי במעשים בהם הורשעו הנאשמים, לאחר שמיעת ראיות, הם מעלו קשות באמון הציבור, ונגרם נזק עצום לתדמית המל"ל ולמנהל התקין של מדינת ישראל בכללותה ואמון הציבור במוסדותיה, ככל שהיה מתקבל המסר באוכלוסייה בכלל, ובשל מזרח ירושלים בפרט, כי ניתן להשפיע על חוקרי המל"ל ולשחדם. כתוצאה מן העבירות בהם הורשעו הנאשמים, אפוא, נפגע טוהר ההליך המנהלי וכן נפגעה יושרה של השרות הציבורית בעיני הציבור, והכל מתוך תאוות בצע. לדברי ב"כ המאשימה, הנאשמים כיוונו את מעשיהם לאוכלוסייה מוחלשת במיוחד, המאופיינת מצד אחד בתלות רבה מאוד ברשויות בכלל ובמוסד לביטוח לאומי בפרט, ומצד שני היא

מאופיינת בחוסר התמצאות בהליכים הנוגעים לחייהם, אשר מהווה כר נוח לניצול. אומנם, רוב התובעים בהם עסקין לא נפלו בפח ולא מסרו כספים לנאשמים, ברם בין אם שילמו דבר ובין אם לאו, עצם מעשי הנאשמים פגעו בערכים המפורטים לעיל, ובאמון הציבור כולו, ובתוכם אף אותם תובעי מל"ל, במוסד לביטוח לאומי בפרט וברשויות השלטון בכלל.

15. לטענת ב"כ המאשימה, לפי הפסיקה של בית המשפט העליון, לרבות ענין **ואנונו** (ע"פ 7921/11 **מדינת ישראל נ' ואנונו** (24.8.15)), מעשים מן הסוג האמור מחייבים ענישה קשה ומרתיעה, הן על ידי כליאה בפועל והן באמצעות פגיעה במשאביהם של נוטלי השוחד. בענין **ואנונו**, הנאשם הורשע בחמש פרשיות שוחד ונדון ל-6 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 750,000 ₪. אמנם, מצינת ב"כ המאשימה כי הנאשם באותו מקרה היה עובד ציבור ששימש בתפקיד בכיר יותר מן הנאשם שלפניו, כפקיד שומה בהוצאה לפועל, ונדרשו סכומי כסף גבוהים בהרבה מהמקרה דנן, אשר בחלקם נלקחו כסף ובחלקם לא.

16. כן מצינת ב"כ המאשימה, כי בדיקת מדיניות הענישה הנהוגה באשר לכל אחת מן העבירות בהן הורשעו הנאשמים, ובפרט באשר לעבירות שוחד ומרמה, מלמדת כי קשת העונשים בפסיקה הינה "אין סופית כמעט", ברם בכל זאת ביקשה כי בית המשפט יתמקד במדיניות הענישה כפי שמשתקפת בשני פסקי דין המייצגים את קצוות המתחם הראוי. מצד אחד מפנה ב"כ המאשימה לענין **מרואן חגיר** (ע"פ (נצ') 1491/05 **מרואן חגיר נ' מדינת ישראל** (21.2.06)), בו נדון שותף של שוטר אשר יחד עמו קשרו קשר להציע לאזרח את סגירת התיק שלו במטרה בתמורה ל-15,000 ₪, וזאת כאשר לא התכוונו באמת לסגור את התיק הלכה למעשה. השוטר עצמו לא ניהל הוכחות, הורשע במסגרת הסדר טיעון, ובבית משפט השלום (ת"פ 2676/03) הוטל עליו עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות; בעוד שעל השותף אשר ניהל הוכחות הוטלו 9 חודשי מאסר בפועל. בפסק הדין האמור החליט בית המשפט להשאיר על כנו את העונש שנגזר בבית משפט השלום

מצד שני, מפנה ב"כ המאשימה לדנ"פ 10987/07 **מדינת ישראל נ' ברק כהן**, פ"ד סג(1) 644. העותר בענין **ברק כהן** עבד כאחראי משמרת של צוות מאבטחים בלשכת מנהל האוכלוסין של משרד הפנים במזרח ירושלים, והורשע בגין כך שהכניס פונים ללשכה תוך עקיפת התור בתמורה לתשלום כספי וטובות הנאה. בית המשפט המחוזי הרשיע את העותר בעבירות של לקיחת שוחד, ניסיון ללקיחת שוחד, הטרדה באמצעות מכשיר בזק ושימוש לרעה בכוח המשרה, וגזר על העותר עונש של 6 שנות מאסר בפועל. העותר הגיש ערעור על הרשעתו ועל חומרת העונש, ובדין הראשון של בית המשפט העליון נדחה ערעורו על ההרשעה, בעוד שעונש המאסר הופחת מ-6 שנים ל-4 שנים. בדיון הנוסף שבבית המשפט העליון, נסוב הדיון בשאלה האם ניתן להגדיר את העותר "עובד ציבור" כהגדרתו של מונח זה בחוק העונשין, וברוב דעות התקבלה עמדתו של בית המשפט המחוזי והעתירה נדחתה. כן הוחלט להשאיר על כנו את העונש שנגזר על העותר של 4 שנות מאסר בפועל. לטענת ב"כ המאשימה, אומנם שונה דנ"פ **ברק כהן** מן המקרה דנן כיון ששם מדובר בעשרות מקרים; ברם לטענתה, המקרים בפרשת **ברק כהן** היו קלים יותר מן המקרים שבפניו, גם מבחינת הסכום של כל מקרה ומקרה וגם מבחינת חומרת העבירות הרלבנטיות בשני המקרים. האבחנה המהותית ביותר הינה, כמובן, בכך שהעותר בפרשת **ברק כהן** היה רק מאבטח, כאשר השאלה הנדונה בבית המשפט העליון נסובה בשאלה האם כלל ניתן להתייחס אליו כעובד ציבור, בעוד שבמקרה דנן מדובר בנאשם אשר ביצע את העבירות בהן הורשע במסגרת תפקידו כעובד ציבור בעל סמכויות רחבות ושיקול דעת עצמאי.

17. בהתחשב במלוא הנסיבות הרלבנטיות הקשורות לביצוע העבירות בעניינו, כפי שמפורט לעיל, טוענת ב"כ המאשימה כי המתחם ההולם במקרה דנן הינו בין 3 ל-6 שנות מאסר. בנימוקיה למתחם זה מצינת ב"כ המאשימה, ראשית, כי יש בו הנחה מסוימת עקב כך שהמאשימה טוענת למתחם אחד בלבד עבור כל ששת התובעים שבגינם

הורשעו הנאשמים, ואם הייתה המאשימה טוענת למתחם נפרד על כל אחד ואחד, או אז היה נטען כי המתחם לעבירה בודדת הינו לפחות בין חצי שנה לשנה מאסר בפועל, וזה בצד הנמוך לדבריה, ועל כן כאשר מדובר בשש עבירות, סביר בהחלט לקבוע כי המתחם יעמוד על 3 עד 6 שנות מאסר בפועל.

18. באשר לנסיבות אשר אינן קשורות לביצוע העבירה מפנה ב"כ המאשימה לתסקירים של הנאשמים.

בעניינו של הנאשם 1, מצוין בתסקיר כי יש גילוי של חרטה וצער על מעשיו, כאשר למעשה מדובר במעידתו הראשונה של הנאשם בפלילים, וכן מצוינות בתסקיר נסיבותיו הכלכליות הקשות בהן שרויים הוא ומשפחתו עקב השהייתו מעבודתו וכן הפגיעה שנגרמה למרקם המשפחתי עקב הסתבכותו של הנאשם בפלילים. בתסקיר צוין כי לאחר סיום תיכון התגייס הנאשם לשירות צבאי בשנת 1993 ובהמשך שירת בתנאי קבע עד לשנת 2004, או אז החל בעבודה כחוקר במל"ל. ברם, למרות האמור, בסופו של דבר אין המלצה מיוחדת בתסקיר מטעם שירות המבחן.

כמו כן מפנה ב"כ המאשימה לתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם 2. גם בעניינו לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית לגביו, זאת כאשר בתסקיר מפורטות נסיבותיו המשפחתיות והאישיות של הנאשם, אשר השלים 12 שנות לימוד, התגייס לשירות צבאי והשתחרר בתום השירות עם המלצה טובה, ולאחר שחרורו החל בעבודות מזדמנות, בעיקר בתחום האבטחה עד שננקטו ההליכים הפליליים נגדו ומאז עובד בתחום השיפוצים כפועל על בסיס יומי. לנאשם אין עבר פלילי וכן אין עבר פלילי לאף אחד מבני משפחתו. בתסקיר מצוינת העובדה כי הנאשם התקשה להפנים את מידת העבריינות שבהתנהגותו, כאשר לסברתו מטרתו הייתה חיובית ורק טעה בכך שלא פעל באופן חוקי ומסודר; כך שאין קבלת אחריות אמיתית לביצוע העבירות בהן הורשע. לפי מסקנתה של קצינת המבחן, הנאשם "ממוקד בהתפתחותו המקצועית בדרך של עשייה קונקרטי, ומבטא קושי להשתלב בתהליך טיפולי מעמיק. בפנינו ביטא רצון לסיים את ההליך המשפטי המתנהל נגדו. בשל זאת ובשל חומרת העבירה בה הורשע אין אנו באים בהמלצה טיפולית לגביו".

19. באשר ליתר המבחנים המפורטים בתיקון 113 בחוק העונשין, מציינת ב"כ המאשימה, בהתייחס לסעיף 40א לחוק, כי אין פגיעה מיוחדת בנאשמים עצמם או בבני משפחתם החורגת מן הפגיעה המלווה כל הרשעה בפלילים, בעוד שיש לזקוף לזכותו של הנאשמים את העדר עבר פלילי ובאשר לנאשם 1 - נטילת האחריות. פרט לכך, טוענת ב"כ המאשימה כי אין נתונים מיוחדים שיש לציין, וכמו כן אין מרכיב של חלוף זמן יתר על המידה בהשוואה לתיקים מורכבים דומים אחרים.

20. בסופו של יום טוענת ב"כ המאשימה כי לסברתה יש למקם את הנאשמים באמצע המתחם המוצע. לסברתה, מכלול הנתונים המפורטים לעיל מצביעים על כך שאין נסיבות מיוחדות במקרה דנן לחומרא או לקולא, אם כי עלינו להעמיד בראש סולם השיקולים את הצורך בהרתעת הרבים בנוגע לעבירות הללו, כאשר כראיה לכך יש לציין את השינוי שחולל המחוקק בחוק העונשין בשנת 2010, או אז החמיר את רמת הענישה בעבירת השוחד מ-7 ל-10 שנות מאסר. בשינוי זה, וכן בשינוי מרכיבי הקנס האפשריים אליו אתייחס להלן, מבטא המחוקק אמירה ברורה באשר לצורך להילחם בתופעה קשה זו של שחיתות שלטונית, ועבירת השוחד ניצבת במקום גבוה ואולי אף בפסגת העבירות של השחיתות השלטונית, ולכן מתחייבת התייחסות לנתון חשוב זה. כמו כן, באשר לנאשם 2 אשר אינו עובד מדינה, הורשע בעבירות נוספות של התחזות כעובד ציבור והתחזות כעורך דין, כך שלסברת ב"כ המאשימה יש להעמיד את מתחם הענישה לגביו שווה בשווה עם המתחם שייקבע באשר לעונש שייגזר על הנאשם 1.

21. מעבר לעונש המאסר מבקשת ב"כ המאשימה להטיל על הנאשמים קנס משמעותי ופיצוי הולם לתובעים. לטענתה, התובעים עצמם הינם במעמד של נפגעים, כיון שהינם בסטטוס של מרומים או שניסו לרמות אותם ברוב

המקרים, ועל כן יש מקום גם להטלת פיצוי. באשר לסכום הקנס הראוי, מדגישה ב"כ המאשימה כי בעקבות התיקון לחוק משנת 2010 העמיד המחוקק את הקנס המקסימלי לעבירת שוחד על סכום המהווה פי חמישה מהקנס המופיע בסעיף 61א(4) לחוק, שהינו סכום העומד על 226,000 ₪, כך שהקנס יכול להגיע עד לסכום של מעל מיליון ₪, או לחלופין, יועמד הקנס על סכום שהוא פי ארבע מטובת ההנאה שהשיג או שהתכוון הנאשם להשיג באמצעות ביצוע העבירה; וזאת, לפי הגבוה ביותר מבין השניים. אומנם, ב"כ המאשימה מצהירה כי אין כל כוונה לדרוש קנס בסכום של מאות אלפי שקלים, אשר גם לסברתה אינו הולם את הנסיבות שבענייננו, ברם אם נתייחס לטובות הנאה שהתכוונו הנאשמים להשיג באמצעות עבירות השוחד בהן הורשעו, מדובר בסכום של כ-25,000 ₪; ואם את הסכום הזה נכפיל בארבע, בהתאם לחלופה השנייה לחישוב הקנס המפורטת לעיל, נגיע לסכום של 100,000 ₪.

22. עד כאן באשר לטיעוני ב"כ המאשימה בנוגע לאישום הראשון. באשר לאישום השני, מדובר במתלוננת שהכירה הנאשם מתוקף תפקידו במל"ל, כאשר הנושא היה דרישת המל"ל להחזרת קצבת מזונות לאחר שסכום המזונות הופחת. באותו מקרה, הנאשם וחברו איהאב סלאח קשרו קשר בכדי שאותו איהאב יוכל להיפגש עם המתלוננת בדירה בגבעה הצרפתית, אותה הציג בפניה כדירתו, ולזכות שם בקרבתה האינטימית. מדובר במתלוננת שאותה עת הייתה גרושה ואם לשלושה ילדים, התגוררה בשכונת עיסאווייה, סבלה ממצוקה כלכלית קשה לאחר שהגרוש שלה לא שילם לה מזונות כלל, והייתה במצב שבו נזקקה לכל סיוע כספי אפשרי. במצבה זה הפכה המתלוננת לטרף קל לנאשם ולחברו, אשר זיהו את חולשתה וניצלו באופן בוטה את מצוקתה. הערך החברתי שנפגע כאן, חוץ מהניצול המכווער של האמון שרכשו בעיניה של המתלוננת, הינו כבודה וזכות האוטונומיה שלה על גופה כמו גם תחושת הביטחון שלה מול אלה שייצגו בעיניה את רשויות המדינה. גם כאן, מציינת ב"כ המאשימה כי קשת העונשים שבפסיקה היא רחבה ביותר ולמעשה, במקרים הדומים למקרה הזה בפסיקה, קיים בדרך כלל ריבוי מתלוננות, וההרשעות בפסיקה האמורה הינן בדרך כלל בעבירה חמורה יותר של אינוס. במקרה דנן, טוענת ב"כ המאשימה כי יש להתמקד במרכיב עבירת המרמה ולא עבירת המין, ועל כן, אין פסיקה של ממש שניתן לבודד ואשר ממנה ניתן ללמוד מהי הענישה הנוהגת בעבירה כזו בנסיבות המתוארות.

23. כאמור, בכתב האישום שהוגש נגד חברו של הנאשם איהאב הסתיים ההליך הפלילי ועליו הוטל עונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; ובערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי, השאיר בית המשפט על כנו את העונש האמור. טוענת ב"כ המאשימה כי למרות שהנאשם בענייננו הינו בדרגה של מסייע בלבד, עניינו לסברתה הינו חמור בהרבה מעניינו של אותו חבר. ראשית הואשם הנאשם גם באישום השני הזה בעבירה של מרמה והפרת אמונים, כאשר במהותה מדובר בניצול בוטה של התפקיד והמעמד של הנאשם אשר רק דרכם הצליחו הנאשם וחברו להביא את המתלוננת במרמה למצב כזה של ניצול מיני. על כן, בעניינו של האישום השני טוענת ב"כ המאשימה כי יש לקבוע מתחם ענישה של בין 7 ל-24 חודשי מאסר, וכמובן גם פיצוי למתלוננת. מבחינת קביעת העונש בתוך המתחם, מבקשת ב"כ המאשימה גם כאן למקם את הנאשם במרכז המתחם, וזאת תוך שמפנה לאותם טיעונים רלבנטיים שהעלתה לעיל במסגרת האישום הראשון.

24. כן מציינת ב"כ המאשימה כי הינה סבורה שיש מקום להורות על חפיפה חלקית עם העונש שיוטל בעניין האישום הראשון, ברם לסברתה, לא יהיה זה ראוי להורות על חפיפה מלאה בין שתי העונשים, וזאת על מנת שהעונש בגין האישום השני יבוא לידי ביטוי גם אם כי בצורה חלקית.

25. לבסוף טוענת ב"כ המאשימה כי למעשה, הנאשם 1 הינו עדיין עובד ציבור אם כי הושעה מתפקידו, ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון מדובר בעבירות שבטבען יש עימן קלון; ובתמיכה לכך מפנה ב"כ המאשימה לעש"מ 4123/95 יוסף אור נ' מדינת ישראל - נציב שירות המדינה, פ"ד מט(5) 184. בהתאם מבוקש גם כאן כי

בית המשפט יקבע כי העבירות בהן הורשע הנאשם נושאות עמן קלון.

טענות ב"כ הנאשם 1

26. ראשית מתייחס ב"כ הנאשם לעמדתה של ב"כ המאשימה לפיה התייחסה למכלול העבירות שבאישום הראשון כאל אירוע אחד, ברם התייחסה בנפרד לאירוע המפורט באישום השני. בנקודה זו מפנה ב"כ הנאשם למבחן הקשר ההדוק בקביעת בית המשפט העליון בע"פ 4910/13 **דני ג' אבר נגד מדינת ישראל** (29.10.14). לטענתו, בנסיבות העניין יש להתייחס לאישום הראשון יחד עם האישום השני כאירוע אחד ועל כן יש לקבוע מתחם עונשי אחד לגבי כל האישומים בהם הורשע; זאת, לסברתו, כיון שמדובר בסדרת מעשים בעלי אופי ונסיבות דומים, שבוצעו במשך תקופת זמן אחת ורצופה שיש ביניהם קשר הדוק ומהווה מסכת עבריינית אחת של מעשים השייכים לאותה קטגוריה, ועל כן יש לראות את כל האירועים כאירוע אחד.

27. לעניין מתחם העונש, טוען ב"כ הנאשם כי לפי הפסיקה הרלוונטית, מתחם העונש נע בין 6 חודשי מאסר לביצוע בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר, כאשר לטענתו, המתחם האמור משקף אף מקרים רבים החמורים בהרבה בהשוואה לנסיבות דנן, בין אם באשר למספר המקרים ובין אם באשר לסכומים עליהם מדובר, וזאת תוך שנדחו טענות המאשימה שיש לקבוע באותם מקרים מתחם ענישה בין 3 ל-5 שנים, בדומה למה שביקשה ב"כ המאשימה בענייננו. כן מצוין ב"כ הנאשם, כי גם כאשר מדובר במספר רב של מקרים, בתי המשפט התייחסו לאירועים כאירוע אחד כמפורט לעיל.

28. בתמיכה לטענות האמורות מפנה ב"כ הנאשם למספר פסקי דין: ראשית מפנה לת"פ (ב"ש) 10579-07-15 **מדינת ישראל נגד גאי בר-זיו** (19/04/16) (להלן: "עניין בר-זיו"), שם מדובר בנאשם עובד שב"ס אשר הורשע בגני מספר רב של מקרים בהם קיבל שוחד ובתמורה הכניס לאסירים חפצים רבים ומגוונים, כגון מצרכים, כספים, פלאפונים ואוכל. לטענת ב"כ הנאשם, אין ספק שהמקרה ההוא חמור יותר מן המקרה שלנו, והמאשימה טענה שם כי יש לקבוע מתחם עונשי שבין 3 ל-5 שנות מאסר, ברם בית המשפט לא קיבל את עמדת המאשימה, ולאחר שסוקר בית המשפט את כל הפסיקה הרלוונטית גזר על אותו נאשם עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

29. בהקשר זה מפנה ב"כ הנאשם לפסקי דין הנסקרים בפסק דין **בר זיו** האמור, ולהלן סיכום פסיקה זו כפי שמופיע בפסק דין **בר זיו**:

"רע"פ 4184/15 **מירוות מח'ול בקלה נ' מדינת ישראל** (18.6.2015) - הורשעה המערערת בעבירות של לקיחת שוחד, קבלת דבר במרמה והפרת אמונים, כאשר בעודה עובדת כפקידה באגף השומה והגביה בעירייה, פעלה להפחתה ו'העלמה' של חובות ארנונה לתושבים בסכום מצטבר של 777,268 ₪ וקיבלה תמורה כספית לפעולותיה בסכום מצטבר של 125,000 ₪. ביהמ"ש השלום הטיל עליה 5 חודשי מאסר ואלו הוחמרו ל-11 חודשי מאסר במסגרת ערעור לביהמ"ש המחוזי. ביהמ"ש העליון דחה את בקשת רשות הערעור וקבע כי אין מדובר בסטייה קיצונית בענישה, מה גם שהינו בטווח שהוסכם בהסדר הטיעון.

רע"פ 3352/06 **אליעזר בוזגלו נ' מדינת ישראל** (12.6.2008) - הורשע המערער בעבירות שוחד כאשר בהיותו פקח עירוני קיבל סכומי כסף של 1,000 דולר מדי חודש בתמורה לסיוע למכון ליווי מפני פעילות משטרתית, במשך כ-8 חודשים, והוטלו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. הערעור ובקשת רשות הערעור נדחו.

רע"פ 6916/06 **ארמון אטיאס נ' מדינת ישראל** (29.10.2007) - הורשע המערער בעבירות שוחד מרמה והפרת אמונים כאשר בהיותו מנהל במחלקת הבניה בעירייה, קיבל כספים מלקוחות לקידום ענייניהם במחלקה וקידום טיפול בלקוחות אשר היו שייכים לבנו, והוטלו עליו 7 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט עליון הדגיש כי

מדובר בעבירה שלרוב למבצעה אין הרשעות קודמות, יש חשיבות לשיקולי הרתעה, והערעור נדחה."

30. בין יתר פסקי הדין הרבים אליהם מפנה ב"כ הנאשם, אציין את ע"פ (ב"ש) 16500-05-15 **מדינת ישראל נגד דניאל טרם**, שם אישר בית המשפט את העונש שהוטל על הנאשם של 9 חודשי מאסר, כאשר לטענת ב"כ הנאשם מדובר במקרה חמור הרבה יותר מן המקרה שלנו, שכן דובר שם בנאשם שהודה והורשע בעבירות שוחד שבוצעו משך תקופה ממושכת, משנת 2003 בה בוצעה העבירה המפורטת באישום הראשון, ובאישום השני הורשע בגין לקיחת שוחד ב-33 הזדמנויות שונות בין השנים 2006 ל-2008, בסכומים של עשרות אלפי ₪, 45 אלף ₪, ועוד 102 אלף ₪, ועל כל אלה גזר בית המשפט תשעה חודשי מאסר בפועל.

31. מכוח כל האמור טוען ב"כ הנאשם כי אין כל בסיס לטענת ב"כ המאשימה כאילו שהמתחם הראוי בענייננו הינו בין שלוש לשש שנות מאסר. על בסיס הפסיקה דלעיל ופסקי דין נוספים דומים, טוען ב"כ הנאשם, ראשית, כי יש להחיל את מבחן הקשר ההדוק ולקבוע שמדובר באירוע אחד כולל בשני האישומים, ולקבוע מתחם אחד לכל העבירות; ושנית, כי המתחם הראוי הינו בין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לשנת מאסר בפועל ולא מעבר לכך בנסיבות המיוחדות של המקרה; וכי בנסיבותיו האמורות של המקרה, מן הראוי למקם את העונש בתחתית המתחם ולגזור בפועל ששה חודשי עבודות שירות.

32. לעניין נסיבותיו של הנאשם טוען בא-כוחו, כי העובדה שהנאשם ניהל הוכחות לא צריכה לעמוד לו לרועץ ולא צריכה לגרום לבית המשפט להחמיר עמו, ויש לזכור ראשית כל, כי הנאשם הודה בעובדות האישום השני, וכך חסך את העדות של המתלוננת, שאגב העידה בפני בית המשפט השלום, ובמקרה שלנו היא לא העידה וזה נסיבה מקלה שצריך לזקוף אותה לזכות הנאשם. כן יש לזכור, כי מי שלמעשה ביצע את האקט המיני שמתואר באותו כתב האישום, זה הנאשם השותף סלח שקיבל חמישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, וזאת כאשר הוא גם הורשע בעבירות נוספות שהנאשם פה לא הורשע בהן, קרי, קבלת דבר במרמה, ניסיון לקבלת דבר במרמה וקשירת קשר לביצוע פשע, בעוד שהנאשם דן הורשע רק בסיוע והפרת אמונים. אמנם, הנאשם דן הינו עובד ציבור, שהוא עקרונית שיקול לחומרה, ברם הוא רק סייע לאחר ולא ביצע את המעשה. אי לכך, ובהינתן כל הנתונים האלה, אם על האחר נגזר עונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, הרי שעל הנאשם דן אין לגזור עקרונית עונש חמור יותר מחודשיים מאסר לעבודות שירות.

עם זאת, למעשה טוען ב"כ הנאשם, כמפורט לעיל, כי יש להתייחס לאירוע של האישום השני כחלק מאירוע אחד כולל יחד עם הנסיבות של האישום הראשון.

33. ב"כ הנאשם ממשיך לטעון כי אין לקבל את עמדת המאשימה כאילו כל המטרה של הנאשם הייתה בצע כסף. לדבריו, הוכח כי במשך ששת החודשים בהם בוצעו העבירות בהן הורשע, חקר הנאשם כמעט 700 תיקים, ולו באמת היה בצע כסף עומד בבסיס ההתנהלות שלו היינו רואים הרבה יותר מקרים וסכומים גבוהים הרבה יותר. בסופו של דבר, הוכח שהכספים התקבלו על ידי נאשם 2, ואין שום הוכחה או קביעה שנאשם 1 קיבל חלק כלשהו מאותם אלפיים שקל ששולמו. כל רצונו היה לעזור לחברו, נאשם 2, ובדיעבד הוא הבין שהוא לא היה צריך לנצל את מעמדו ותפקידו ולהפנות לאותו חבר את אותם אנשים. בנקודה הזאת טוען הנאשם כי הייתה אי הבנה בינו לבין עורכת התסקיר. הוא באמת הביע חרטה בפניה, וכוונתו בכך הייתה שהוא מבין כי מעד בכך שסטה מן הנהלים הרלוונטיים למען חבר ומביע על כך חרטה כנה ומלאה, אבל דבק בגרסתו שהוא אישית לא קיבל לידו כספים כלשהם.

34. באשר לנסיבותיו האישיות, מפנה ב"כ הנאשם לגילו וכן מצייין כי הנאשם נעדר עבר פלילי. כפי שצוין בתסקיר, לאחר סיום לימודיו בבית ספר בבית ג'אן הוא התגייס לצבא, שירת כחייל לוחם, קצין קרבי בגדוד חרב, שהוא יחידה של דרוזים. הוא התקדם בדרגות בשרות קבע, ובתמיכה הוגשו המלצות, לרבות המלצה לקדם אותו לרב סרן. כמו

כן בעבודתו במל"ל היו המלצות מאוד חיוביות עליו אפילו מהתקופה האחרונה לפני מעצרו. לטענת ב"כ הנאשם, מדובר בנאשם שבסך הכול מאוד נורמטיבי ששאף להתקדם והסתבכותו בפלילים בעניין שלפנינו למעשה שינה לו את כל קו חייו. בעוד שבעבודתו במל"ל התפרנס בכבוד והרוויח 12 אלף ₪ נטו בחודש, הרי שכעת מקבל משכורת בסיסית של פחות מ-4,000 ₪, והוא נקלע לחובות כאשר על ביתו רובץ משכנתא שמתקשה לעמוד בתשלומיו. כתוצאה מן ההפחתה החמורה במשכורתו מאז המקרה, כאשר מאז עברו כשש שנים, הפסיד הנאשם סכום ריאלי בגין מעידתו של מאות אלפי שקלים; ולאחר שייגזר דינו הוא צפוי לעזוב את משרתו במל"ל כך שגם השכר הבסיסי כבר לא יקבל, וככל הנראה אף יפסיד מזכויותיו שצבר במקום עבודתו. בדיעבד טוען ב"כ הנאשם כי הנאשם כבר נפגע קשות, לא רק כספית, אלא גם בתדמיתו, כמפורט בתסקיר. עקב אי-יכולתו לעבוד, נאלצה אשתו, אשר עד אז הייתה עקרת בית, לצאת לעבוד בשביל לכסות את החובות.

35. על בסיס כל האמור טוען ב"כ הנאשם שיש למקם את העבירות בהן הורשע הנאשם ברף הנמוך של המתחם. לטענתו, וכפי שנאמר לעיל, יש בפסיקה מקרים הרבה יותר חמורים שנמשכו על פני הרבה יותר זמן, וגם סכומים הרבה יותר גבוהים, ובתי המשפט גזרו על אותם אנשים עונש שנע בין 6 חודשי עבודות מאסר בעבודות שירות ל-9 חודשי מאסר בפועל. אי לכך, מבקש ב"כ הנאשם שלא למצות את הדין עם הנאשם, להתחשב בכך שאין לנאשם עבר פלילי, ומאז ביצוע העבירות כבר חלפו שש שנים והוא לא ביצע מאז שום עבירה. כן יש להתחשב לטענתו בנזק שעשוי להיגרם לא רק לו, אלא גם למשפחה שלו אם יישלח למאסר בפועל, כאשר לנאשם שלושה ילדים קטינים, והמצב הכלכלי מאוד קשה.

36. לסיכום טוען ב"כ הנאשם כי העונש ההולם במקרה דנן הינו לא יותר מאשר שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

טענות ב"כ נאשם 2

37. לטענת ב"כ הנאשם 2, יש לדחות מכל וכל את עמדתה של ב"כ המאשימה באשר למתחם שיש לקבוע בגין העבירות בהן הורשע הנאשם 2. לטענתו, הענישה הנוהגת כפי שמשתקפת בפסיקה כלל אינה תומכת בעמדתה זו ומשקפת גישה הרבה פחות מחמירה. ראשית מצטרף ב"כ הנאשם 2 לטיעונו של ב"כ נאשם 1 בנושא זה, ובנוסף מציג שני פסקי דין אשר לטענתו רלבנטיים במיוחד למקרה דנן: ראשית מפנה ב"כ הנאשם 2 לע"פ 30233/06 **מדינת ישראל נ' שריף אחמד** (לא פורסם; 6.3.06) שם מדובר באדם שהורשע על יסוד הודאתו בעבירה של קבלת דבר במרמה, בכך שב-8 הזדמנויות במהלך שנת 2002, לאחר שקשר קשר עם פקיד תביעות במוסד לביטוח לאומי, שלשל לכיסו כ- 33,000 ₪ שהם חלקו בדמי עמלה בשיעור שבין 17 אחוז לבין 20 אחוז שנגבה מזכאים לקצבת נכות תמורת טיפול בתביעתם לקצבה אשר ממילא אושרה כבר במוסד לביטוח לאומי, כאשר כל שנותר לעשות היה להזרים את הכספים לחשבונותיהם. במסגרת קידום הקשר נפגש הנאשם עם זכאים, הציג עצמו כעורך דין ואמר להם כי ללא עזרתו לא יוכלו לקבל את כספם בזמן הקרוב, או בכלל, אף שכאמור תביעתם לקצבה אושרה גם אושרה. במקרה ההוא נגזר על הנאשם (בבית משפט השלום וכן בערעור בבית המשפט המחוזי) עונש של 6 חודשי מאסר שירוצו על דרך של עבודות שירות. לטענת ב"כ הנאשם 2 מדובר במקרה החופף מאוד את המקרה דנן ואף חמור ממנו בהתחשב בסכומים הגבוהים שהצליח אותו נאשם לשלשל לכיסו (33,000 ₪) וריבוי המקרים בהם הצליח לעשות כן, מול הסכום החד פעמי של 2,000 ₪ ששולם באחד המקרים בהם הורשע הנאשם דנן. אומנם, אין להתעלם מן העובדה כי כתב האישום בעניינו של אותו נאשם היה קל בהרבה בהשוואה לכתב האישום דנן, שכן לא הורשע בעבירת השוחד אלא בעבירות מרמה, וגם לא בהתחזות, ברם, הסכומים הגבוהים וריבוי המקרים מאזנים את יתר השיקולים לסברתו כך שניתן ללמוד מן המקרה ההוא אף למקרה שלפנינו.

38. כן הגיש ב"כ הנאשם 2 אסופת פסקי דין בהם מגוון של עונשים בגין עבירות הדומות לעבירות שלפנינו ואף חמורות מהן, ממנה ניתן ללמוד כי רמת הענישה הנוהגת קרובה יותר לזו שהציע ב"כ הנאשם 1 בטיעונו דלעיל מאשר לזו שאליה טוענת ב"כ המאשימה, ומדובר במתחם שבין העבודות שירות ל- 8-9 חודשי מאסר בפועל בגין מספר עבירות ואף חמורות יותר, לרבות בכירים ברשויות המס ובשב"ס וכן פקידי עירייה, וזאת בהשוואה לנאשם שלפנינו אשר כלל אינו עובד ציבור.

39. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם מפנה ב"כ הנאשם 2 לתסקיר שהוגש בעניינו, ועל אף שהשירות לא בא בהמלצה בעניינו של נאשם 2, בכל זאת ניתן ללמוד מהתסקיר על מצבו הכלכלי הקשה שבו נמצא הנאשם ועל ניסיונותיו היום יומיים למצוא מקומות עבודה ולפרנס את משפחתו. כעולה מן התסקיר, המשך ההליך הנוכחי למשך השנים האחרונות גבה מחיר כבד לא רק במצבו הכלכלי של הנאשם אלא אף במצבו הנפשי עקב אי הוודאות והענן המרחף מעליו משך זמן כה רב, ולטענת ב"כ הנאשם 2 גם את השיקולים האלה חייב בית המשפט לקחת בחשבון בבואו לקבוע את הענישה ההולמת בנסיבות העניין.

40. בסופו של דבר טוען ב"כ הנאשם 2, כי במקרה דנן יש לקבוע ענישה הולמת אשר לא תעלה על 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

41. לבסוף יצוין כי ב"כ שני הנאשמים טענו בפניי כי לאור הנזק הכלכלי העצום שכבר נגרם לנאשמים עקב ההליך הפלילי שמתנהל נגדם משך השנים, מבוקש כי לא יוטל על הנאשמים תשלום קנס או פיצוי לתובעים או מי מהם.

דברי הנאשמים

42. **הנאשם 1** בדבריו לפני בית המשפט ביקש לחדד את את הנקודה שכבר נשא בעונש כבד עקב הקשיים הכלכליים אליהם נקלע בשנים מאז החלו ההליכים נגדו, משפחתו "כמעט התפרקה", שאלו הם עונש בפני עצמו.

43. **הנאשם 2** הביע בפני בית המשפט חרטה על כל מה שעשה וחזר על טענתו בפני קצין המבחן שאם היה עושה את הדברים בצורה נכונה וחוקית, לא היה עומד לדין בגין מעשיו. כן ביקש לציין את קשייו הכלכליים ומשפחתיים וביקש מבית המשפט לתת לו את ההזדמנות לחיים חדשים.

דין והכרעה

44. גישת הפסיקה באשר לעבירת השוחד הינה גישה מחמירה, הרואה בעבירה זו פגיעה חמורה בעקרונות יסוד של שלטון תקין שיש לעקרה מן השורש. כך, לדוגמא, בימים אלה חזר והדגיש בית המשפט העליון (בע"פ 9598/16 **תאמר קטיש נ' מדינת ישראל** (13.7.17)) כי "**בית המשפט עמד לא אחת בפסיקתו על החומרה הרבה הנלווית לעבירת השוחד, חומרה המקבלת משנה תוקף כאשר העבריינים עובדי ציבור (ראו גם: ע"פ 4506/15 בר נ' מדינת ישראל (11.12.2016); ע"פ 5083/08 מדינת ישראל נ' בניזרי (24.6.2009); ע"פ 3609/14 מדינת ישראל נ' אלסין (20.10.2014); ע"פ 5046/93 מדינת ישראל נ' הוכמן, פ"ד נ(1) 2 (1996).**"

45. אי לכך, אכן יש למצוא בפסיקה ענישה מחמירה ברמה המבוקשת על ידי ב"כ המאשימה במקרה דנן ואף גבוה ממנה, אם כי, כפי שטוענים באי כוח הנאשמים, הענישה ההולמת בכל מקרה ומקרה הינה אינדיבידואלית, והיא נגזרת מהנסיבות של כל מקרה לגופו. על כן אין להתפלא מן העובדה כי יש למצוא בפסיקה קשת רחבה מאוד של

עונשים, כפי שעולה מן הפסיקה שהגישו שני הצדדים לעיונו של בית המשפט.

46. בהקשר זה יש גם להתחשב בעקרון אחידות הענישה ברמתו הכוללת, דהיינו כי על בית המשפט לגזור את דינו של נאשם תוך התחשבות בענישה הנוהגת, כאשר מבין מגוון פסקי הדין הקיימים יש לבית המשפט לתת את המשקל המכריע לאותם פסקי דין המשקפים בצורה הקרובה ביותר את הנסיבות המיוחדות של כל מקרה ומקרה. במקרה דנן, מדובר אומנם בשישה מקרים בהם הורשעו הנאשמים באישום הראשון, ברם אם אתייחס לסכומי הכסף הרלבנטיים, הרי שסך הכול הצליחו המאמצים האמורים של הנאשמים לגרוף לכיסם סכום חד פעמי מאת אחת התובעות בסך 2,000 ₪, הא ותו לא. אכן מקובלת עלי טענתה של ב"כ המאשימה כי עבירת השוחד נמדדת לא רק על בסיס הסכומים שעברו מיד ליד אלא אף על הדרישה לתשלום גם אם איננה מביאה בסופו של דבר לתשלום כלשהו, ברם לנסיבות האמורות משקל מהותי ביותר בבואנו לקבוע את המתחם הרלבנטי, כאשר מדובר בנסיבות הממקמות את העבירות ברף הנמוך. בהתחשב בשיקול זה, עדיפים בעיניי אותם פסקי דין המקלים יותר ואשר בהם נקבע רף תחתון של 6 חודשי עבודות שירות, כגון עניין בר-זיו לעיל וכן רע"פ 3352/06 **אליעזר בוזגלו נ' מדינת ישראל** (12.6.2008), המפורט אף הוא לעיל (ראו סעיף 30 לעיל); ואם כי בין פסקי הדין האמורים ישנם גם כאלה שניתנו עובר לתיקון 113, לא מצאתי כי מדיניות הענישה בנסיבות המיוחדות המתוארות בפסקי דין הללו השתנו במרוצת הזמן, ועל כן מן הראוי כי בעניין שלפנינו יזכו פסקי דין אלו למשקל מכריע בבואי לקבוע את המתחם הראוי.

47. על כן, אני קובע בזה כי מתחם הענישה בנסיבות העניין יעמוד על בין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר בפועל.

48. באשר לנסיבותיהם האישיות של הנאשמים: נאשם 1 נעדר עבר פלילי וזו הסתבכותו הראשונה עם החוק. מדובר באדם אשר ניהל חיים נורמטיביים לחלוטין עד לפרק הזמן שבו בוצעו העבירות נשוא ההרשעה, כאשר בעברו שירת בצה"ל שירות סדיר וגם בתנאי קבע תוך שקיבל המלצות טובות לקידום בדרגה, ומאז שחרורו עבד כחוקר במל"ל כאשר גם בעבודה זו זכה להערכות טובות. מן התסקיר שהוגש בעניינו עולה כי מאז שנפתח ההליך הפלילי נגדו נפגעו תנאי חייו של הנאשם פגיעה קשה, גם במרקם המשפחתי ובמיוחד במצבו הכלכלי כך שכבר "שילם" מחיר כבד בגין ההליך אף לפני שנגזר דינו הפורמאלי. הנאשם מקבל על עצמו אחריות בגין מעשיו תוך שמבין בצורה עמוקה את הטעות שבמעשיו, ואין כל סיכוי לכך שיחזור על מעשיו בעתיד.

49. אף באשר לנאשם 2, המדובר באדם נורמטיבי שנקלע לראשונה בפלילים בהליך הנוכחי. גם הוא שירת בצה"ל ומאז שחרורו ועד להסתבכות בפלילים בהליך הנוכחי עבד באבטחה ומאז מתקשה לפרנס את משפחתו בכבוד. אומנם במקרה של נאשם 2 אין קבלת אחריות של ממש, ברם מן התסקיר עולה כי זאת בין היתר בגין כך שהנאשם מבקש רק להביא לסיומו של ההליך הארוך הננקט נגדו ולפתוח דף חדש בחייו כאשר הליך זה יישאר מאחוריו.

50. מנגד טוענת ב"כ המאשימה כי אין בנסיבות האמורות דבר מיוחד שאינו קיים בגדרו של כל הליך פלילי הננקט נגד מאן שהוא המאבד את מקום עבודתו ופרנסתו בעקבות הגשת כתב אישום נגדו בפלילים.

51. שקלתי את כל האמור והגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להחמיר עם הנאשמים שלפנינו כפי שדורשת ב"כ המאשימה. נסיבות העבירות בגינן הורשעו הנאשמים, יחד עם נסיבותיהם האישיות שלהם, מביאה אותי למסקנה כי מדיניות הענישה המנחה את בית המשפט תבוא על סיפוקה גם בלי שייגזר על הנאשמים עונש מאסר בפועל ויש להסתפק - כפי שנעשה בפסקי דין רבים אחרים בנסיבות דומות - בעונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

52. אומנם, מקובלת עלי טענה של ב"כ המאשימה כי יש להתייחס בנפרד להרשעת הנאשם 1 באישום השני,

כיון שהנסיבות אינן חופפות את נסיבותיהן של יתר העבירות, השותף שאתו בוצעה העבירה הינו שותף אחר ולא הנאשם 2, ואופייה של העבירה כמפורט לעיל שונה בתכלית השינוי מיתר העבירות, בהן מדובר בתשלומים כספיים צנועים בלבד. עם זאת, גם בעבירה זו יש לדעתי להסתפק בעונש מאסר לריצוי בעבודות שרות, ועל כן אסתפק בעונש האמור שיוטל עליו במסגרת האישום הראשון; כאשר עיקר הבעת דעתו של בית המשפט באשר לחומרת העבירה תבוא באמצעות חיובו של הנאשם 1 בתשלום כספי כפיצוי למתלוננת.

53. באשר לבקשת ב"כ המאשימה כי במסגרת הענישה אשר יוטל על הנאשם 1 ייקבע שלעבירות בהן הורשע יש קלון: נקודת המוצא בבקשה זו הינה שכותרת העבירה כשלעצמה אינה מחייבת אוטומטית את המסקנה כי יש לקבוע קלון לצדה. כאשר מתבקשת קביעת קלון, על בית המשפט לבחון האם העבירות בהן הורשע הנאשם הן כה חמורות עד כי יש לייחס להן מטען ערכי מוסרי שלילי המחייב הטלת קלון; וכפי שפירטתי לעיל, אכן מדובר בעבירות אשר עקרונית הינן חמורות. מאידך גיסא, אין להתעלם מן הנסיבות המיוחדות של ענייננו, לפיהן שמר הנאשם על חיים נורמטיביים בשנים שלאחר ביצוע העבירות בהן הורשע, תוך ששילם מחיר כבד וממשי על מעשיו, כלכלית ומשפחתית כאחד; ובהינתן כי במסגרת עקרונית הענישה כפי שבאים לידי ביטוי בתיקון 113 בחר המחוקק להדגיש את הסיכויים לשיקומו של הנאשם כשיקול אשר אף מאפשר חריגה לקולא ממתחם הענישה (ראו, סעיף 40 לחוק: "ומצא... כי יש סיכוי של ממש שישתקם"), וכאשר התרשמתי היא כי אכן קיים סיכוי ממשי לשיקומו של הנאשם, עדיף בעיניי שלא להטיל קלון על הנאשם, ולתת לו את מלוא ההזדמנויות לבנות לעצמו חיים חדשים. אי לכך, בקשת ב"כ המאשימה להטיל קלון בגין העבירות בהן הורשע הנאשם 1 - נדחית.

54. בהתחשב בכל האמור אני גוזר על הנאשמים את העונשים דלהלן:

א. בגין האישום הראשון:

(1) מאסר לתקופה של 6 חודשים על כל נאשם, אשר ירצו שני הנאשמים בעבודות שירות, בכפוף להמלצת הממונה על עבודות שירות.

(2) מאסר על תנאי של 10 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור, תוך 3 שנים מיום מתן גזר דין זה, על סעיפי החוק בהם הורשע.

(3) הנאשמים ישלמו קנס בסך 3,000 ₪ כל אחד או 3 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-15 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון יבוצע עד ליום 1.10.17 והתשלומים הבאים בכל 1 לחודש בחודשים שלאחר מכן. אם לא יבוצע תשלום במועדו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

(4) הנאשמים ישלמו לתובעת 2, פאטמה עמר, ממנה קיבלו תשלום של 2,000 ₪, פיצוי בסך 1,000 ₪ כל אחד.

ב. בגין האישום השני:

(1) מאסר על תנאי של 10 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור, תוך 3 שנים מיום מתן גזר דין זה, על סעיפי החוק בהם הורשע.

(2) הנאשם 1 ישלם פיצוי לתובעת שבאישום 2 בסך 5,000 ₪ ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.10.17.

55. הממונה על עבודות השירות יגיש חוות דעת לגבי הנאשמים **עד ליום 7.9.17**. ניתן ליצור קשר עם הנאשמים באמצעות: בעניינו של הנאשם 1 - עו"ד תאבת טל' 02-6245322, פקס: 02-6245455, נייד: 0524833716. בעניינו של הנאשם 2 - עו"ד דכור: טל' - 0525582667. משרד: 02-6234530, פקס: 02-6259753.

56. נקבע למתן גזר דין משלים ליום 14.9.17 שעה 10:00.

57. העתק לממונה על עבודות השרות.

ניתן היום, י"א אב תשע"ז, 03 אוגוסט 2017, בהעדר הצדדים.